

Kultur- och fritidsnämnden

Plats och tid	Kommunkontoret, sammanträdesrum Gräsö, Östhammar kl. 13.00-14.45	
Beslutande	Niclas Bergström (M), ordförande Maria Nyström (KD), ej § 77 p.g.a. jäv Bo Persson (SD) Tomas Bendiksen (S) Anna Frisk (S) Mats Kjellman, beslutande § 77	
Ersättare	Mats Kjellman (BOA)	
Övriga deltagande	Per-Åke Berg, nämndsekreterare Monica Eriksson, enhetschef fritid och hälsa Marianne Pauhlson, enhetschef kultur och bibliotek Joel Lind, kulturskolchef Fredrik Hübinette, kvalitetsutvecklare, § 75 Daniel Andersson, föreningsutvecklare, §§ 76-80 Caroline Henning, hälsoutvecklare, § 83	
Justeringsdatum	Digital justering 2025-12-03	
E-signering	Se protokollets sista sida.	Paragrafer 73-87
Sekreterare	Per-Åke Berg	
Ordförande	Niclas Bergström (M)	
Justerande	Tomas Bendiksen (S)	

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Kultur- och fritidsnämnden
Sammanträdesdatum	2025-12-03
Datum för anslags uppsättande	2025-12-03
Anslags nedtagande	2025-12-25
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Kultur- och fritidsnämnden

§ 73.	Val av justerare	3
§ 74.	Fastställande av föredragningslista	3
§ 75.	Internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2026	4
§ 76.	Lokalt aktivitetsstöd våren 2025	5
§ 77.	Bidrag till allmänna samlingslokaler 2026	6
§ 78.	Investerings- och utrustningsbidrag hösten 2025	7
§ 79.	Skrivelse från Gimo Ridklubb	8
§ 80.	Forsmarks idrottsförening och lokaltaxa	9
§ 81.	Remiss Regional kulturplan	10
§ 82.	Nya mål för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk	12
§ 83.	Förstudie om utbudet av badanläggning i kommunen	14
§ 84.	Redovisning av inkomna synpunkter	16
§ 85.	Information från kommunförvaltningen	17
§ 86.	Redovisning av delegationsbeslut	18
§ 87.	Anmälningssärenden	19

§ 73. Val av justerare

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden utser Tomas Bendiksen (S) att justera dagens protokoll.

§ 74. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden fastställer föredragningslistan.

Dnr KFN-2025-137

§ 75. Internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2026

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden antar Internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2026 enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Intern kontroll är ett stöd i arbetet att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ansvarar nämnden för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats till någon annan. Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. En god intern kontroll ska således bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert.

Nämnden beslutar årligen om en plan för intern kontroll för att fastställa områden som ska kontrolleras. Utfallet av granskningsaktiviteterna återkopplas till nämnden i samband med delårsrapport och årsredovisning. Nämnden ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen senast i samband med nämndens årsredovisning.

Rapportering ska samtidigt göras till kommunens revisorer.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2026.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Fredrik Hübinette, kvalitetsutvecklare, redogör för den framtagna planen.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kultur- och fritidschef, Oskar Molarin
Kvalitetsutvecklare, Fredrik Hübinette

Beslutet skickas för kännedom till

Revisionen

Dnr KFN-2025-5**§ 76. Lokalt aktivitetsstöd våren 2025****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden fördelar lokalt aktivitetsstöd enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Lokalt aktivitetsstöd utgår till föreningar tillhörande Riksidrottsförbundet (RF) genom en statlig och en kommunal del. Östhammars kommun följer RF:s regelverk och administrerar via de uppgifter som fås från RF-SISU Uppland baserat på föreningarnas digitala närvarorapportering.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Bidraget belastar kultur- och fritidsnämndens driftbudget med 403 382 kr.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av lokalt aktivitetsstöd våren 2025.

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Daniel Andersson, föreningsutvecklare, informerar om lokalt aktivitetsstöd våren 2025.

Beslutet skickas för åtgärd till

Ekonomikontoret – Inga-Lill Jonsson

Beslutet skickas för kännedom till

Sökande föreningar

Dnr KFN-2025-6**§ 77. Bidrag till allmänna samlingslokaler 2026****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden fördelar samlingslokalbidraget 2026 enligt bilaga.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Maria Nyström (KD) i handläggningen i detta ärende.

Ärendebeskrivning

12 stycken samlingslokaler har under oktober inkommit med de årliga ansökningarna gällande samlingslokalbidraget

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Föreslagen fördelning om 267 255 kronor belastar kultur- och fritidskontorets enhet för fritid och hälsas driftbudget 2026

Beslutsunderlag

- Fördelning av bidrag.

Ärendets behandling

Vid arbetsutskottets sammanträde den 20 november 2025 deltog inte Maria Nyström (KD) i handläggningen i ärendet på grund av jäv.

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Daniel Andersson, föreningsutvecklare, informerar om bidrag till allmänna samlingslokaler 2026.

Beslutet skickas för åtgärd till

Ekonomikontoret, Inga-Lill Jonsson

Beslutet skickas för kännedom till

Sökande föreningar

Dnr KFN-2025-107

§ 78. Investerings- och utrustningsbidrag hösten 2025

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden fördelar investerings- och utrustningsbidrag enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden beslutar halvårsvis om investerings- och utrustningsbidrag till föreningar i Östhammars kommun. Det genomfördes en utlysning under januari till mars månad med sista ansökningsdag lördag 15/11. 22 ansökningar har handlagts och kultur- och fritidsnämndens förväntas fatta beslut om fördelning.

Beslutsunderlag

- Fördelning Investerings- och utrustningsbidrag hösten 2025.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Daniel Andersson, föreningsutvecklare, informerar om investerings- och utrustningsbidrag hösten 2025.

Beslutet skickas för åtgärd till

Ekonomikontoret för utbetalning, Inga-Lill Jonsson

Beslutet skickas för kännedom till

Sökande föreningar

Dnr KFN-2025-186

§ 79. Skrivelse från Gimo Ridklubb

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden avslår ytterligare ekonomiskt stöd till Gimo Ridklubb. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att föra dialog med föreningen om fortsatt verksamhet.

Beslutsmotivering

Under hösten 2024 erhöll Gimo Ridklubb ett särskilt föreningsstöd från kultur- och fritidsnämnden, KFN-2024-141. Ett särskilt föreningsstöd är ett stöd som en förening tilldelas vid enskilt tillfälle och skall inte ses som ett återkommande bidrag. I samband med detta föreningsstöd inleddes dialog mellan Gimo RK, Östhammars kommun och RF-SISU uppland där kontaktvägar redan är etablerade och dialogen bör fortsätta.

Ärendebeskrivning

Föreningen Gimo Ridklubb har inkommit med en skrivelse i vilken man redogör för föreningens fortsatta ekonomiska situation.

Kultur- och fritidskontoret kommer på sammanträdet att redogöra för historiken kring kommunen och föreningen.

Beslutsunderlag

- Inkommen skrivelse från Gimo Ridklubb

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Daniel Andersson, föreningsutvecklare, informerar om den skrivelse som kommit in.

Beslutet skickas för kännedom till

Gimo Ridklubb
Svenska hästsportförbundet
Riksidrottsförbundet Uppland, Madeleine Andersson

Dnr KFN-2025-196

§ 80. Forsmarks idrottsförening och lokaltaxa

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden avslår föreningens begäran att erhålla subventionerad lokaltaxa i kultur- och fritidsnämndens verksamhetslokaler.

Beslutsmotivering

Föreningen är fortsatt inte av allmännyttig karaktär då det är en personalförening för de som arbetat och arbetar i Forsmarks kärnkraftverk.

Ärendebeskrivning

Forsmarks Idrottsförening har genom mailkorrespondens med föreningsutvecklare begärt att prövas för subventionerad lokalhyra.

För att en förening 2025 ska erhålla subventionerad lokaltaxa krävs att föreningen är allmännyttig enligt Skatteverkets regler.

Föreningen är en personalförening och enskilda medlemmar behöver ha arbetat, eller arbetar, på kärnkraftverket för att delta i aktiviteter, inte enskilda träningstillfällen, men aktiviteter.

En möjlig revidering utav föreningens syfte och stadgar kan innebära för framtiden att föreningen blir allmännyttig, förutsatt att medlemmar oavsett arbetsplats får delta i samtliga aktiviteter.

Beslutsunderlag

- Lokalfördelningsprinciper
- Taxor och avgifter

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Daniel Andersson, föreningsutvecklare, informerar om ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Forsmarks IF

Dnr KFN-2025-170**§ 81. Remiss Regional kulturplan****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förslaget till remissvar och överlämnar det till Region Uppsala (bilaga). Detta innebär att nämndens beslut från den 5 november 2025 (§ 63) upphävs.

Avstår från att delta i beslut

Bo Persson (SD) avstår från att delta i beslutet.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har fått Kultur i hela länet – hela livet Regional kulturplan för Uppsala län 2027–2030 på remiss. Kultur- och fritidsnämnden har fått i uppdrag att ta fram förslag på remissvar till kommunstyrelsen.

Region Uppsala är en del av den statliga kultursamverkansmodellen, som styrs av en lag och en förordning. Modellen innebär samverkan mellan stat, region och kommun för stöd till kultur och att regionerna får ansvar för att fördela statliga kulturmedel. Regionernas kulturplaner är en förutsättning för Statens kulturråds beslut om statsbidrag till regionerna. En del i kultursamverkansmodellen är flernivåsamverkan, den samverkan som sker mellan staten, regionerna och länets kommuner för att stödja kulturlivet och bidra till en spridning av regional kulturverksamhet. Lika viktiga är samråd med det professionella kulturlivet och civilsamhället. Planen har utformats efter samråd och samarbeten med olika aktörer. Den regionala kulturplanen tydliggör kulturområdet. Planen utgår även från Region Uppsalas regionala utvecklingsstrategi, Agenda 2030-mål samt de årliga besluten om Regionplan- och budget som sätter de ekonomiska ramarna.

Kulturplanen är styrande för Region Uppsala och de verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen och som arbetar genom årliga överenskommelser med regionen. Planen är rådgivande för länets kommuner och andra av Region Uppsalas samverkanspartner. Mål och inriktning i kulturplanen formuleras kring tre perspektiv: en nyskapande region (konstarterna), en region för alla (människan) och en växande region (platsen). Målen bidrar till en social och kulturell hållbarhet i Uppsala län.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 5 november 2025 att överlämna remissvaret till kommunstyrelsen för beslut. Det har senare framkommit att beslutet ska tas av kultur- och fritidsnämnden.

Östhammars kommun har beviljats förlängd tid att svara på remissen till den 5 december 2025.

Beslutsunderlag

- Regional kulturplan för Uppsala län 2027–2030
- Remissbrev Regional kulturplan

Kultur- och fritidsnämnden

– Remissvar Östhammars kommun

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kort information om ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Marianne Pauhson, enhetschef Kultur- och bibliotek

Peter Källman, kulturstrateg

Region Uppsala

Dnr KFN-2024-29**§ 82. Nya mål för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta plan för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk 2026–2029 enligt bilaga. Detta innebär att nämndens beslut från den 5 november 2025 (§ 64) upphävs.

Ärendebeskrivning

Sveriges nationella minoriteter är samer, sverigefinnar, tornedalingar, judar och romer. De nationella minoritetsspråken är samiska, finska, meänkieli, jiddisch och romani chib. Östhammars kommun ingår i förvaltningsområdet för finska.

Kommuner ska enligt minoritetslagen anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 5 november 2025 att överlämna förslaget till plan för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk 2026–2029 till kommunfullmäktige. Det har efter beslutet framkommit att planen behöver kompletteras.

Barnkonsekvensanalys

Överföringen av de nationella minoriteternas språk och kulturer mellan generationerna är ett av de föreslagna målen. Barn och unga är därmed en prioriterad målgrupp. Minoritetslagen, skollagen och barnkonventionen behandlar rätten till kultur, identitet, inflytande och utbildning för urfolks- och minoritetsbarn som påverkas av förslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Planen innebär inga ekonomiska merkostnader.

Beslutsunderlag

- Förslag till plan om nationella minoriteter och minoritetsspråk 2026–2029 (reviderad version delas ut på sammanträdet)
- Sammanställning av gällande rätt om nationella minoriteter
- Samrådshandling

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Oskar Molarin, kultur- och fritidschef, informerar om ärendet.

Kultur- och fritidsnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunstyrelsen för vidare hantering i kommunfullmäktige

Beslutet skickas efter antagande i kommunfullmäktige för kännedom till

Kultur- och fritidschef, Oskar Molarin

Enhetschef kultur och bibliotek, Marianne Pahlson

Samordnare förvaltningsområdet för finska, Dennis Kronholm

Socialchef, Lina Edlund

Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar

Tierps kommun

Älvkarleby kommun

Dnr KFN-2025-197

§ 83. Förstudie om utbudet av badanläggning i kommunen

Beslut

Kultur – och fritidsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie om hur utbudet av badanläggning i kommunen ska se ut. Förstudien ska presenteras på kultur- och fritidsnämndens sammanträde 17 juni 2026. En delredovisning av uppdraget ska göras senast på nämndens sammanträde den 29 april.

Ärendebeskrivning

Kommunens simhallar byggdes under 1970-talet och trots att de har renoverats så har de likväl en begränsad livslängd. Förutsatt att de föreslagna renoveringarna i utredningen från 2021 genomförts så har simhallen i Gimo en livslängd till 2030 och simhallen i Österbybruk till 2034. Nya besiktningar genomfördes under hösten 2024 och våren 2025 och pekar i samma riktning som utredningen från 2021. De föreslagna renoveringarna är ej genomförda vilket förmodligen påverkar livslängden ytterligare negativt på respektive simhall.

I dagsläget har Österbybruks simhall inte kapacitet (reningsverket) motsvarande Gimo simhall. Vilket betyder att vid stängning av Gimo så kommer inte Österbybruk att kunna möta behovet som finns. Detta innebär att från 2030 har Östhammars kommun inte kapacitet för att täcka behovet av simhall. Skolelever, föreningar och allmänheten kommer behöva besöka simhall i annan kommun.

Ytterligare en parameter att ta hänsyn till är tiden. Det tar tid oavsett om det handlar om en renovering eller nybyggnation. Vi kan stå i ett läge ganska snart där vi behöver stänga ner en eller båda simhallarna. Det är ett omfattande projekt att förlänga livslängden eller att bygga en ny simhall. Utifrån information från referenskommuner tar det 5 till 10 år från beslut till att projektet är genomfört.

En förstudie till beslut om hur utbudet av badanläggning i kommunen ska se ut behöver initieras nu. I förstudien bör det framgå:

- Vilken livslängd anläggningarna får efter åtgärd.
- Kostnad för åtgärd.
- Löpande underhållskostnader.
- Driftskostnader, total.

I utredningen ska även framgå kostnad för respektive alternativ och anläggning. Förslag att utreda följande alternativ:

1. Renovera och bygga om Gimo simhall och Österbybruks simhall.
2. Renovera och bygga om en simhall för att klara hela kommunens behov.

Kultur- och fritidsnämnden

3. En ny anläggning i Östhammars kommun.

Beslutsunderlag

- Muntlig information

Ärendets behandling

Vid arbetsutskottets sammanträde den 20 november 2025 avstod Tomas Bendiksen (S) från att delta i förslaget till beslut.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Caroline Henning, strateg Fritid och hälsa, informerar om ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

KS Tekniska utskott

Enhetschef Fritid och hälsa, Monica Eriksson

Strateg Fritid och hälsa, Caroline Henning

Staben för fördelning, Pauliina Lundberg

Staben för fördelning, Fredrik Hübinette

Beslutet skickas för kännedom till

Kultur- och fritidskontoret

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2025-23

§ 84. Redovisning av inkomna synpunkter

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av de inkomna synpunkterna.

Ärendebeskrivning

Redovisning av de synpunkter som inkommit gällande kultur- och fritidsnämndens verksamhet.

Dagens sammanträde

Inga synpunkter redovisas.

Dnr KFN-2025-1**§ 85. Information från kommunförvaltningen****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av information från förvaltningen.

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Oskar Molarin, kultur- och fritidschef, informerar om:

- Systematiskt brandskyddsarbete.
- Ortslyftet som är en mervärdesinsats från SKB (KSAU).
- SSPF, införande av denna samverkansmodell som nu införs i Östhammars kommun.
- Budgetarbetet fortsätter inför 2026.

Monica Eriksson, enhetschef fritid och hälsa informerar om:

- Rbok, nya bokningssystemet
- Knytpunkten är ett koncept för att enklare kunna starta fritidsgårdar. Ny personal
- Simhallen i Gimo stängd vecka 50.

Marianne Pauhlon, enhetschef kultur och bibliotek

- Kura skumning vecka 46.
- Läsuprojektet Mera läsning. Samarbete folkbibliotekarier, skolbibliotekarier och ungdomsgårdar,
- Programverksamheten för våren 2026 är klar. Uppleva och Göra kommer 14 januari.
- Upphandling av nytt avtal för biografverksamheten på Storbrunn under våren. Nuvarande avtal löper fram till 2026-07-31.
- Revidering av biblioteksplan påbörjas tillsammans med skolan.

Joel Lind, kulturskolchef informerar om:

- Julkonserter i Östhammars kommun
- Skapande för Unga från 13 år. Film, konst och form samt drama. Tisdagar 14-18 på Kvarnen i Gimo.
- Lovkurs i Cirkus. 5-7 januari i Österbybruk.

Per-Åke Berg, nämndsekreterare, informerar om

- Det arbetsrum som idag används, Team Engine, kommer att bytas ut vid årsskiftet. Från och med årsskiftet kommer Netpublicator att användas. Information kommer att skickas ut under december månad.

Dnr KFN-2025-2**§ 86. Redovisning av delegationsbeslut****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

När kultur- och fritidsnämnden delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett kultur- och fritidsnämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till kultur- och fritidsnämnden.

Följande delegationsbeslut i verksamhetsfrågor redovisas:

Beslut	Beslutsfattare	Beslutsdatum	Diarienummer
Avgiftsbefrielse bygglovsavgifter Östhammars pistolklubb	Föreningsutvecklare	2025-11-19	KFN-2025-202

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2025-1

§ 87. Anmälningssärenden

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av beslut som tagits av andra myndigheter samt annan viktig information som berör kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde.

- 1) Dnr Ks-2025-812
Utdrag ur protokoll fört vid Kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2025-11-18
avseende anskaffningsbeslut av nytt Ekonomi-/Affärssystem.

Kultur- och fritidsnämnden

Internkontrollplan 2026

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

2 (9)

Innehållsförteckning

1	Intern kontroll.....	3
2	Nämndens egenutvärdering.....	4
3	Riskbedömning.....	5
4	Internkontrollplan.....	8
4.1	Intern kontroll.....	8

3 (9)

1 Intern kontroll

Intern kontroll är ett stöd i arbetet att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Enligt Kommunallagen ansvarar nämnderna för:

- Att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.
- **Att den interna kontrollen är tillräcklig** och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
- Att skötseln av en kommunal angelägenhet som med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan bedrivs på ett tillfredsställande sätt..

Kommunallagen 6 kap. 6 §

Kommunstyrelsen är en nämnd med en särställning. För styrelsen gäller, utöver vad som angetts ovan, även:

- Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och **ha uppsikt över övriga nämnders** och eventuella gemensamma nämnders **verksamhet**.

Kommunallagen 6 kap. 1 §

Kommunstyrelsen har till följd av sin uppsiktsplikt över kommunens nämnder tagit fram ett reglemente för intern kontroll. Reglementet förklarar vilket ansvar nämnderna har för sin egen interna kontroll. Denna internkontrollplan och det arbete som ska genomföras enligt denna plan är nämndens sätt att möta detta ansvar.

Utfallet av granskningsaktiviteterna återkopplas till nämnden i samband med Delårsrapport och Årsredovisning.

4 (9)

2 Nämndens egenutvärdering

Under hösten fick ledamöter och ersättare i nämnden en enkät där de ombads att svara på nedanstående tolv frågor. Svarsalternativen var "Mycket bra", "Ganska bra", "Inte så bra" och "Inte alls bra". Svarsalternativet "Mycket bra" motsvaras av sifferbetyget 3, svarsalternativet "Ganska bra" motsvaras av sifferbetyget 2 och så vidare.

Nedan synliggörs nämndens genomsnittliga betyg för de tolv frågorna.

Hur bra anser du att nämnden och förvaltningen tillsammans arbetar med:		KULTUR- OCH FRITIDS- NÄMNDEN
1	att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt relevanta lagar, förordningar och föreskrifter?	2,6
2	att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt interna policyer och riktlinjer?	2,5
3	att ta fram beslutsunderlag av god kvalitet inför beslut?	2,2
4	fungerande kommunikation, såväl internt som externt, såväl uppåt som nedåt som i sidled?	1,6
5	att motverka bedrägerier, korruption, mutor, jäv, välfärdsbrottslighet samt otillåtna bisysslor?	3,0
6	att skapa en arbetsmiljö som uppmuntrar rapportering av avvikelser?	2,3
7	att i ord och handling tydliggöra vilka förväntningar och värderingar som gäller i organisationen?	2,0
8	att klargöra, tilldela och begränsa ansvar och befogenheter i organisationen?	2,3
9	att nå uppsatta mål?	2,0
10	att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet av god kvalitet?	1,8
11	hantering av verksamhetssystem och i dem innehållande information?	2,3
12	beredskap för hantering av olika samhällsstörningar?	2,0

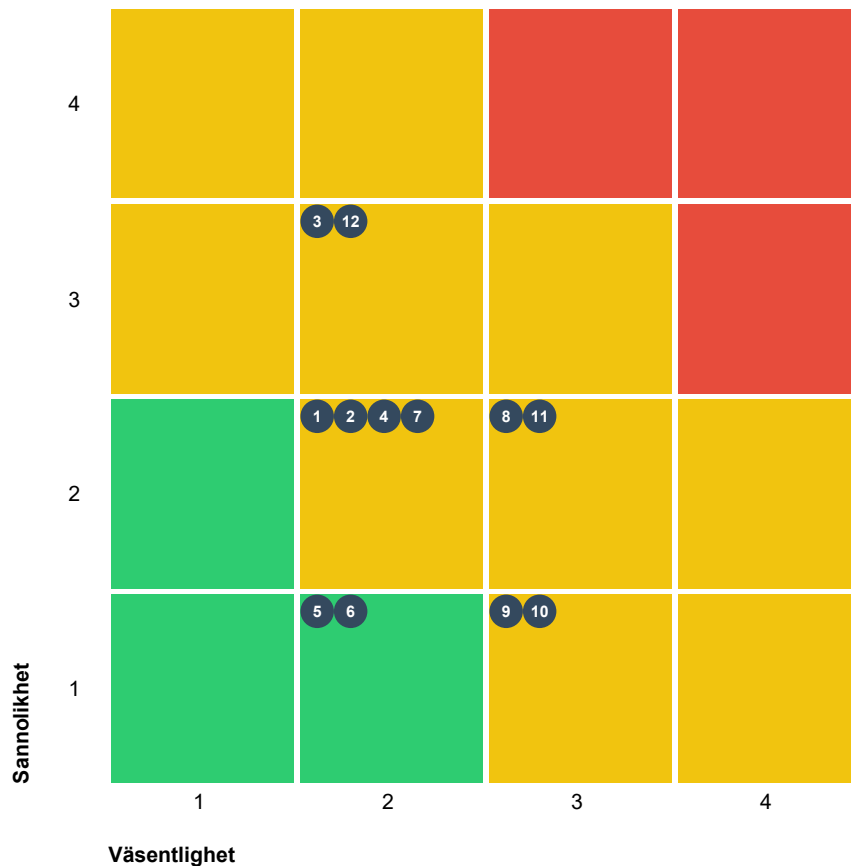
Avslutningsvis ställdes frågan huruvida granskning av inköp och upphandling ska vara ett kontrollmoment i kommande års internkontrollplan. På denna fråga svarade 100 % Ja varför aktiviteter mot detta område inkluderats.

5 (9)

3 Riskbedömning

Med stöd av nämndens egenutvärdering så har en bedömningsgrupp risk- och väsentlighetsbedömt olika områden inom nämndens verksamhetsområde.

Sannolikhet och **Väsentlighet** har vardera blivit tilldelade ett värde mellan ett och fyra. De båda värdena har därefter multiplicerats. Detta har mynnat ut i ett riskvärde mellan ett och sexton där sexton är högst risk.

 Medium
  Låg
 Totalt: 12

Kritisk
Medium
Låg

	Sannolikhet	Väsentlighet
4	Sannolik - Det är mycket troligt att fel uppstår	Allvarlig - Är mycket betydande för de olika intressenterna
3	Möjlig - Det finns risk för att fel uppstår	Kännbar - Uppfattas som besvärande för intressenterna
2	Mindre sannolik - Risken att fel ska uppstå är mycket liten	Lindrig - Uppfattas som liten av intressenterna
1	Osannolik - Risken att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig	Försumbar - Är obetydlig för de olika intressenterna

6 (9)

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde
Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter	1. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt relevanta lagar, förordningar och föreskrifter så kan det leda till lagbrott, juridisk process, förtroendskada, ekonomisk skada, försening av beslut och lidande kund/brukare.	Mindre sannolik	Lindrig	4
Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter	2. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt interna regler, policyer och beslut så kan det leda till tandlös styrning, tjänstemannastyre, uppluckring av den lokala demokratin och förtroendskada.	Mindre sannolik	Lindrig	4
Tillförlitlig information	3. Om nämnden/förvaltningen inför beslut inte skapar och använder information av god kvalitet så kan det leda till att nämnden fattar beslut som inte uppfyller lagkrav eller som försvårar verkställandet av beslutet. Detta kan i sin tur leda till ekonomisk skada.	Möjlig	Lindrig	6
Tillförlitlig information	4. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med fungerande kommunikation, såväl internt som externt, såväl uppåt som nedåt som i sidled så riskerar det att leda till missnöje hos lokalbefolkningen, ineffektiv och svårstyrd verksamhet, frustration och dålig arbetsmiljö, dubbelarbete eller uteblivet arbete.	Mindre sannolik	Lindrig	4
Kontroll avseende bedrägerier, oegentligheter, mutor och jäv	5. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att motverka korruption, mutor och jäv så kan det leda till allvarlig förtroendskada, ekonomisk skada och felaktiga beslut, rättsprocesser och fördröjning av verkställighet.	Osannolik	Lindrig	2
Kontroll avseende bedrägerier, oegentligheter, mutor och jäv	6. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att skapa och bibehålla en miljö som uppmuntrar till rapportering av avvikelser så kan det leda till ekonomisk skada, förtroendskada och att viktiga inspel från medarbetare och kommuninvånare går förlorade.	Osannolik	Lindrig	2

7 (9)

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde
Styr- och kontrollmiljö	7. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att i ord och handling tydliggöra vilka förväntningar och värderingar som gäller i organisationen så kan det leda till ineffektivitet, att medarbetare skapar egna sanningar för vilka förväntningar/värderingar som råder, olikheter kan råda mellan olika arbetsgrupper och kunder/brukare kan bemötas olika.	Mindre sannolik	Lindrig	4
Styr- och kontrollmiljö	8. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att klargöra, tilldela och begränsa ansvar i organisationen så kan det leda till att beslut fattas på fel nivå, av obehöriga, vilket kan leda till negativa verksamhets- och/eller ekonomiska konsekvenser. Arbetsuppgifter kan bli ogjorda eller dubbelgjorda.	Mindre sannolik	Kännbar	6
Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet	9. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att nå uppsatta mål så kan det leda till tjänstemannastyre och urholkad lokaldemokrati.	Osannolik	Kännbar	3
Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet	10. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet av god kvalitet så kan det leda till att kommunen inte når de politiska mål, försämrad ekonomisk hållbarhet, missnöjda brukare, juridiska processer.	Osannolik	Kännbar	3
Kontroller av system och rutiner	11. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med hantering av verksamhetssystem och i dem innehållande information så kan det bl.a. leda till intrång, läckta personuppgifter. Har förvaltningen för många system som inte är i bruk så leder det till ekonomisk förlust. Händelser leder till att data är otillgänglig. Dubbelregistrering till följd av många verksamhetssystem (snarare än t.ex. ett mastersystem för kunduppgifter).	Mindre sannolik	Kännbar	6
Kontroller av system och rutiner	12. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med beredskap för hantering av olika samhällsstörningar så kan det leda till samhällsviktig verksamhet ej kan upprätthållas vid händelse.	Möjlig	Lindrig	6

8 (9)

4 Internkontrollplan

De kontrollområden som av nämnden blivit bedömda som mest riskfyllda och/eller som fått högst riskvärde i förvaltningens riskbedömning har omhändertagits genom aktiviteter av förebyggande och/eller upptäckande karaktär.

4.1 Intern kontroll

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Aktivitet	Metod
Tillförlitlig information	3. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att skapa och använda information av god kvalitet inför och vid beslut så kan det leda till att nämnden fattar beslut på underlag som inte uppfyller lagkrav eller som har kvalitetsbrister som försvårar verkställandet av politiska beslut, ekonomisk skada.	3. En effektivare ärendehantering	Kultur- och fritidskontoret ska fullt ut använda kommunens verksamhetssystem för ärenderegistrering och -anmälan till kommande nämndsammanträde. Det kommer leda till att ärendehanteringens såväl effektiviseras som att kvaliteten höjs.
		3. Processföljsamhet	Den beslutade ärendeprocessen och angivna deadlines ska följas och respekteras. Ärenden som inte är kompletta senast till ordförandeberedningen ska utgå och tas upp i nästkommande process om inte särskilda skäl föreligger.
Tillförlitlig information	4. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med fungerande kommunikation, såväl internt som externt, såväl uppåt som nedåt som i sidled så riskerar det att leda till missnöje hos lokalbefolkningen, ineffektiv och svårstyrd verksamhet, frustration och dålig arbetsmiljö, dubbelarbete eller uteblivet arbete.	4. Bättre information från kontor och förvaltning	Kultur- och fritidskontoret ska, på ledningsgrupp, inför respektive nämndsammanträde, förbereda vilken information som ska delges nämnden. Genom att strukturerat samman- och färdigställa information i förväg kan innehållet förbättras. Därtill kan all information förmedlas även om någon chef skulle vara frånvarande under nämndssammanträdet.
Kontroll av inköp och upphandling		13. Information om Vägledning om inköp och upphandling	Samtliga ledningsgrupper ska gå igenom innehållet i den framtagna vägledningen för upphandling och inköp. (Utförs under årets åtta första månader och slutredovisas i deluppföljningen)

9 (9)

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Aktivitet	Metod
		13. Stickprovskontroll attesterade fakturor	För varje kontor under nämnden tas fyra slumpmässiga fakturor ut ur i ekonomisystemet. Fakturorna ska ha beslutsattesterats av chef tillhörande kontoret under årets första åtta månader. För varje faktura görs en kontroll om inköpet följt antingen kommunens riktlinjer för direktupphandling, LOU eller annan tillämplig lagstiftning samt om det inköpta har kommit kommunen tillhanda.

LOKALT AKTIVITETSSTÖD Våren 2025 (sammanställning)

Lev.id	Förening	Plusg/Bankg	Deltagartillf ällen x 5 kr	Ledstöd x 13 kr	DLS Fh	Xtra ledstöd x 3 kr	Summa
10342	Almo Bollklubb	172-7437	1 638	263		151	12 062 kr
17236	Alunda IBF	5306-6262	10 583	706		635	63 998 kr
11020	Alunda Sportklubb	67 26 07-9	734	81		69	4 930 kr
18684	Cykelklubben Stabil	114-5291	79	7		7	507 kr
11022	Dannemora Ridklubb	74 55	65	11		8	492 kr
11042	Films Sportklubb	954-1848	4 386	361		334	27 625 kr
11050	FUB Östhammar	PG 936119-7	147	21		21	1 071 kr
19597	Föreningen Sweden Powerboat Rescue Team		29	5		5	225 kr
11036	Fören Östhammar Friidrott	5416-8752	1 116	100		94	7 162 kr
10819	Gimo IF Fotbollklubb	741-2331	5 598	527	14	408	36 065 kr
11025	Gimo IF Hockey Club	107-4962	4 244	361		289	26 780 kr
11043	Gimo IF Skidklubb	56 95 31-7	277	41		5	1 933 kr
11061	Gimo Ridklubb	200-8837	436	98	1	1	3 457 kr
10679	Gimo Simsällskap	5861-2441	2 135	266		232	14 829 kr
10998	Gimo Skytteförening	361-1480	198	32		24	1 478 kr
12855	Gräsö Norrskedika IF	73 29 38-6	4 560	379		347	28 768 kr
11846	Harg-Östhammar FF	30 31 22-6	1 166	90		87	7 261 kr
11055	IFK Dannemora/Osterby	12 53 28-5	4 850	391		349	30 380 kr
11027	IBK Östhammar	5877-3391	4 797	345		298	29 364 kr
11056	OK Rodhen	3 72 14-4	217	28		26	1 527 kr
14877	Roslagens Träningsverk	279-0046	27	8		0	239 kr
11249	Svenska Kyrkans Unga i Osterby	5876-5728	659	111		110	5 068 kr
11057	Upplands-Ekeby IF	37 40 34-7	2 187	214		156	14 185 kr
11001	Öregrund-Gräsö SKF	61 25 89-2	454	51		49	3 080 kr
11149	Öregrunds Golfklubb	5819-5611	169	17		17	1 117 kr
17235	Öregrunds IK	20 44 44 -4	818	110	18	106	5 838 kr
11851	Öregrunds Racerklubb	BG 806-3208	15	3		2	120 kr
17693	Öregrunds Ridsällskap	5362-6891	62	16		14	560 kr
11032	Osterby Simsällskap	334-9149	820	107		66	5 689 kr
11150	Östhammars Sjöscoutkår	5073-9473	623	8		56	3 387 kr
11002	Östhammar Skytteförening	23 37 42-6	373	32	10	32	2 377 kr
11037	Östhammars Gymnastikförening	279-8254	1 774	170		100	11 380 kr
12332	Östhammars segelsällskap	5979-3497	63	6		6	411 kr
10443	Östhammars Sportklubb	333-3887	7 951	656		578	50 017 kr
	34 FÖRENINGAR		63250	5622	43	4682	403 382 kr

Ansvar 320000
Konto 45300
Vht 30043

Prel. bidrag till samlingslokal 2026

Verksamhetsåret 2024

Förening	Org.nr	Plus/ Bankgiro	Sammankomster 50 kr/st		Yta 65 kr/kvm		Prel Bidrag			
			Antal	Kronor	Kvm	Kronor				
Andersbo BGF	817300-4642	834-6066	29	1 450	227	14 755	16 205			
Dannemora JUF BGF	817300-0038	5400-2381	34	1 700	193	12 545	14 245			
Ekeby BGF	817301-3064	436 04 56-0	128	6 400	600	39 000	45 400			
Granhälla BGF	817605-7514	5458-9361	35	1 750	321	20 865	22 615			
Gräsö Norra BGF	814400-0653	5438-2379	98	4 900	274	17 810	22 710			
Hargshamns Folketshusf.	714400-0549	44 08 70-4	175	8 750	392	25 480	34 230			
Hökhuvuds BGF										
Kelinge BGF	817300-9468	5812-9735	96	4 800	244	15 860	20 660			
Morkarla BGF	817300-7389	455-0752	35	1 750	276	17 940	19 690			
Norröns Lokalförening	802470-6791	524-8893	98	4 900	147	9 555	14 455			
Ramhälls BGF	817301-2215	5643-1554	45	2 250	185	12 025	14 275			
Sanda BGF	814400-1792	850-4482	20	1 000	186	12 090	13 090			
Söderögårdens BGF										
BGF Societetshuset Källör	802429-9862	306-0977	45	2 250	422	27 430	29 680			
Österby Folketsshus & Parkf										
Summa			838	41 900	3 467	225 355	267 255			

Bilaga: Investerings- och utrustningsbidrag 2025

		Total kostnad	Ansöker om	Beviljas	Belopp	
Dannemora Hembygdsförening	Mikrofoner, högtalare och projektor	25000	12500		12500	
RSMH Vallonerna	Pergola och datapaket	50 000	50 000	NEJ		Uppfyller ej de allmänna bestämmelserna
Börstils norra bygdegårdsförening	Två luftvärmepumpar	59 000	29 500	NEJ		Har ej inkommit med uppgifter som tillstyrker att föreningen uppfyller de allmänna bestämmelserna
Dannemorabygdens förenings- och hembygdsar	Utställningsskärmar	8000	8000	NEJ		Har ej inkommit med uppgifter som tillstyrker att föreningen uppfyller de allmänna bestämmelserna
Sanda Bygdegårdsförening	Planerat underhåll	100 000	45000	NEJ		Har ej inkommit med uppgifter som tillstyrker att föreningen uppfyller de allmänna bestämmelserna
Östhammars SK	Robotgräsklippare	125 000	50 000	NEJ		Bidrag gav 2023
Norrskedika Bygdegårdsförening	Nödbelysning	10 000	7000		5 000	
Films SK	Omklädningsrum	496250	250000		144000	Sänks med 42% likställt Källör för att matcha budget.
Öregrunds IK	Eldriven gräsklippare	8125	4063		4000	
Natur och kultur i Dannemorabygden	Multisportvästar	95000	48000	NEJ		Är inget avsatt för anläggningen som föreningen driver, snarare evenemangsbaserat
Alunda Österbrybruk Bridgeförening	Terminaler till bridgespel	10 000	5 000		5000	
OK Rodhen	Hjärtstartare	21676	10838		10838	
Morkarla Bygdegårdsförening	Luftvärmepump och LED-belysning	51781	25781	NEJ		Fick 2024
Societetshuset Källör	Ventilationsaggregat	270 000	270 000		78300	Sänks med 42% likställt Films SK för att matcha budget.
Östhammars shotokan och karateklubb	Skyddsutrustning	20000	20000	NEJ		Har ej inkommit med uppgifter som tillstyrker att föreningen disponerar eller äger anläggning
Hargshamns folketshusförening upa	Målning	28500	28500	NEJ		Ingår i löpande/periodiskt underhåll
Roslagens träningsverk	Kettlebells och högtalare	16581	16581	NEJ		Fick bidrag 2023
Granhälla bygdegårdsförening	Nytt avlopp	150250	75100	NEJ		Lagkrav
PRO Öregrund	Poddverksamhet	60 000	50 000	NEJ		Har ej inkommit med uppgifter som tillstyrker att föreningen disponerar eller äger anläggning
IF Friskis och Svettis	Musikanläggning och gympastolar	117238	117238	NEJ		Har ej inkommit med uppgifter som tillstyrker att föreningen disponerar eller äger anläggning

259638

Kultur- och fritidsnämnden

Remissyttrande på förslag till Region Uppsalas kulturplan 2027–2030

Östhammars kommun har tagit del av förslag till Region Uppsalas kulturplan 2027–2030. Vi kan konstatera att de övergripande målen och prioriteringarna i planen på det stora hela är angelägna och bra, och att de i det väsentligaste fångar in de utmaningar som regionen står inför på kulturområdet under planperioden. Kommunen har dock synpunkter kring remissprocessen och en del detaljer i innehållet.

Remissprocess

Östhammars kommun ser gärna se att Region Uppsalas kulturnämnd presenterar en samrådsredogörelse i samband med antagandet av den Regionala kulturplanen. Östhammars kommun anser att en samrådsredogörelse skulle förbättra processen kring planen för remissinstanserna och framför allt tydliggöra de förändringar som eventuellt görs i planen från remissversion till antaget dokument.

Teater (s 11-12)

Östhammars kommun ser positivt på Uppsala stadsteaters ambition att erbjuda turnerande föreställningar i kulturhus i andra kommuner i länet. Det är dock viktigt att komma ihåg att tillgången till lokala scenrum med kapacitet för teater varierar i länet. För Östhammars kommun är det angeläget om Uppsala stadsteaters roll som en regional scen kan stärkas, särskilt tillgången till teaterhuset för länets barn och unga. Östhammars kommun föreslår därför att prioriteringen ”Uppsala stadsteater vill fortsätta utveckla barn- och ungdomsverksamheten.” skrivs om på ett sådant sätt att den förtydligar att prioriteringen avser barn och unga i hela länet.

Musik (s 14)

Prioriteringen att stimulera arrangörsutveckling är något som Östhammars kommun ser positivt på. I övrigt noterar Östhammars kommun att Musik i Upplands relativt nya barn- och ungdomssatsning *Open stage* inte är beskriven i planen. Satsningen har varit en stor framgång lokalt i Östhammars kommun, och vi ser gärna att den fortsätter under kommande planperiod.

Professionell bild- och formverksamhet (s 17-18)

Östhammars kommun upplever en dynamisk utveckling regionalt inom bild- och formområdet under de senaste åren. Det är positivt att Region Uppsala vill verka för fler utställningsmöjligheter i samarbete med länets kommuner och fria aktörer.

En brist rent generellt i planförslaget är att länets största konstinstitution, Uppsala konstmuseum, lyser med sin frånvaro. Även om Uppsala konstmuseum inte ingår i samverkansmodellen i nuläget, tänker vi att det kan vara angeläget på sikt att undersöka om museet kan ha en regional roll att spela. Givetvis under förutsättningen att det är något som Uppsala kommun ställer sig positiva till.

Kultur och hälsa (s 25)

För Östhammars kommun är det angeläget att fortsätta – och ytterligare fördjupa – samarbetet med Region Uppsala inom området Kultur och hälsa.

Vi ser det som positivt att Regionens kulturnämnd ska anta en strategi för kultur och hälsa, men tycker att det är olyckligt att strategin inte har antagits inför den regionala kulturplanens remissperiod.

Nationella minoriteter och minoritetsspråk samt förvaltningsområdet för finska

Östhammars kommun välkomnar att regionen lyfter de nationella minoriteterna under demokratiska fri- och rättigheter, men anser att målen för politikområdet är ofullständiga och måste få ett uttryck i delaktighetsmålen för att få ett tydligare avtryck på den kommande inriktningen. Vi påminner regionen om att anta kulturpolitiska mål för sitt arbete med nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Östhammars kommun påminner även om att Region Uppsala ingår i förvaltningsområdet för finska, men att den högre ambition som gäller för finskan inte alls har övervägts i utformandet av planen.

Östhammars kommun föreslår därför att följande text införs i Inledningen (s. 4) och under Länet och åtta kommuner (s. 8–9):

- Region Uppsala ingår i förvaltningsområdet för finska, och ska särskilt skydda och främja sverigefinnarnas språk och kultur. Region Uppsala och sex kommuner i länet ingår i förvaltningsområdet för finska.¹

Avseende samhällsmålet på sida 7 om kulturarv och kulturella besöksmål påminner Östhammars kommun om värdet att öka synligheten för det finska språket i samhället och behovet av mer forskning för att kartlägga historiska platser och besöksmål som haft närvaro av samer, romer och sverigefinnar i Uppsala län.

Östhammars kommun uttrycker att överföringen av de nationella minoriteternas språk och kulturer mellan generationerna är helt centralt i arbetet med nationella minoriteter och förvaltningsområdet för finska. Därför föreslås följande tillägg till delaktighetsmål på s. 6:

- Värna barns och ungas rätt till ett eget språk och uttryck, och
- i arbetet med nationella minoriteter och förvaltningsområdet för finska särskilt prioritera överföringen av de nationella minoriteternas språk och kulturer mellan generationerna.

¹ Enköpings kommun, Håbo kommun, Tierps kommun, Älvkarleby kommun och Östhammars kommun ingår i förvaltningsområdet för finska.

Plan

Östhammars kommuns plan för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk 2026–2029

Östhammarin kunnan kansallisten vähemmistöjen ja vähemmistökielten liittyvä suunnitelma vuosille 2026–2029

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2026-03-10 § xx
Ersätter tidigare version	KS 2019-01-29 § 6
Gäller för	Kommunstyrelsen, nämnder och kontor
Dokumentansvarig	Ansvarig handläggare för förvaltningsområdet för finska

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Uppföljning	3
Relaterade dokument	3
Mål för kommunens minoritetspolitiska arbete	4
Aktivitetsområden	4

Inledning

Den 2 december 1999 erkändes finska, samiska, meänkieli, romska och jiddisch till nationella minoritetsspråk¹. Riksdagen erkände samtidigt sverigefinnar, samer, tornedalingar, romer och judar till nationella minoriteter. Samerna utgör även ett urfolk i Sverige enligt regeringsformen.

De nationella minoriteterna och minoritetsspråken är en integrerad del av Sveriges arbete med mänskliga rättigheter och grundar sig på ett antal olika internationella överenskommelser som Sverige har undertecknat till Europarådet och FN.

Östhammars kommun ingår sedan 2010 i förvaltningsområdet för finska. Detta innebär att kommunen har mer långtgående skyldigheter att säkerställa rätten till förskola, äldreomsorg samt muntliga och skriftliga kontakter med kommunen på finska. Östhammars kommun blev en del av förvaltningsområdet för finska efter att kommunen i ett remissyttrande till regeringen meddelat att kommunen ställde sig positivt till en utvidgning av förvaltningsområdet för finska vid minoritetslagens tillkomst (2010). Innan minoritetslagens trädde i kraft ingick enbart fem kommuner i Norrbottens län i förvaltningsområdet för finska.

Målet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande och delaktighet och stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Riksdagen har formulerat följande minoritetspolitiska mål:

- diskriminering och utsatthet
- inflytande och delaktighet
- språk och kulturell identitet.

Det finns ingen prioritering mellan delområdena, men det framhålls att överföring av språk och kultur mellan generationerna är en central uppgift för minoritetspolitiken för att de nationella minoritetsspråken ska kunna bestå som levande språk i Sverige. För hotade språk är barns och ungas förbättrade språkkunskaper av central betydelse eftersom barnen är språkens framtida språk- och kulturbärare.

Syfte

Denna plan är kommunens svar på lagens krav att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Syftet är att kommunen under planperioden ska genomföra minoritetslagstiftningen på ett strukturerat sätt i kommunens ledning, styrning och uppföljning.

Uppföljning

Planen revideras av kommunfullmäktige inför perioden 2030–2034.

Förvaltningen lämnar kommunstyrelsen och andra berörda nämnder information när denna färdigställt en handlingsplan med åtgärder för att nå målen och delmålen i planen.

Måluppfyllelse rapporteras enligt rutiner för verksamhetsuppföljning och i gällande verksamhetssystem. Kommunstyrelsen lämnas vartannat år en redovisning om utvecklingsarbetet med styrdokumentet.

Relaterade dokument

Bilaga: Sammanfattning av gällande rätt med nationella minoriteters rättigheter

¹ Samiska och romska är samlingsnamn för flera olika språk. Samiska språk som talas i Sverige är: lulesamiska, nordsamiska, pitesamiska, sydsamiska och umesamiska. De mest förekommande romska språken i Sverige är: arli, kale, kalderasch, lovri och svensk romani

Mål för kommunens minoritetspolitiska arbete

För ett långsiktigt arbete med nationella minoriteter och minoritetsspråk samt förvaltningsområdet för finska formuleras två övergripande målområden, som styr kommunens arbete på området. Målen fungerar som en inriktning för kommunens utvecklingsarbete under åren 2026-2029. Nämnderna leder, styr och följer upp målen.

	Mål	Ansvar
1	Förbättrad överföring av de nationella minoriteternas språk och kulturer mellan generationerna.	KS, BUN, KFN
2	Framsteg i det praktiska genomförandet av de nationella minoriteternas rättigheter och i arbetet med förvaltningsområdet för finska i Östhammars kommun.	KS, BUN, KFN, VON

Aktivitetsområden

För att nå framsteg i det praktiska genomförandet föreslås aktivitetsområden som nämnderna och kontoren kan arbeta med för att nå kommunens minoritetspolitiska mål.

	Aktivitetsområden	Ansvar	§
1	Utveckla samverkan med andra kommuner i Norduppland i arbetet med förvaltningsområdet för finska.	KS, BUN, KFN, VON	Se bilaga.
2	Öka statsbidragets användning till åtgärder inom förskola, omsorg och kontakter med kommunen på finska i Östhammars kommun.	KS, BUN, KFN, VON	8 § förordning 2009:1299
3	Nå fler kommuninvånare i åldern 0–50 år i kommunens samrådsdialoger med nationella minoriteter.	KS, BUN, KFN	5 § minoritetslagen
4	Utveckla former för samråd med nationella minoriteter som ger inflytande och delaktighet i beslutsprocessen.	KS, BUN, KFN, VON	5–5 a §§ minoritetslagen
5	Stötta medarbetare inom förskola och omsorg att utveckla språkkunskaper i finska.	BUN, VON	11 § minoritetslagen, 5 § socialtjänstlagen.
6	Verka för att fler barn inom samtliga skolformer får utbildning i nationella minoritetsspråk.	BUN	8:10, 8:12 b, 10:7, 11:10, 15:19, 18:19 §§ skollagen
7	Förebygga ofrivillig ensamhet och isolering av äldre sverigefinnar.	VON	8:1–2, 6 §§ socialtjänstlagen, 4 § minoritetslagen
8	Erbjuda ett meningsfullt kultur- och fritidsutbud för sverigefinska barnfamiljer.	KFN	4 § minoritetslagen, 5 § bibliotekslagen
9	Etablera en närvaro av samisk, romsk, judisk och tornedalsk kultur under 2026–2029.	KFN	4 § minoritetslagen, 5 § bibliotekslagen
10	Utveckla synligheten för det finska språket i kommunen.	KS, BUN, KFN, VON	4 § minoritetslagen, 1:4 kultur-miljölagen, 5 § bibliotekslagen, lpfö18, lgr22, lgy25

Sammanställning av gällande rätt om nationella minoriteters rättigheter

Tema	Bestämmelse	§	Lag
Mål och riktlinjer	Kommuner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Uppgifter om mål och riktlinjer som har antagits ska på begäran lämnas till den myndighet som har uppföljningsansvar.	5 b	Minoritetslagen
Information	Kommuner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt minoritetslagen och de föreskrifter som denna lag hänvisar till.	3	Minoritetslagen
Information	Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska.	8:12 b st. 2	Skollagen
Information	Kommunen ska informera den som ansöker om insatser inom äldreomsorgen om möjligheterna att få omvårdnad av personal som behärskar nationella minoritetsspråk.	8:9	Socialtjänstlagen
Samråd	Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog i syfte att kunna beakta de nationella minoriteternas synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.	5	Minoritetslagen
Samråd	Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.	5 a	Minoritetslagen
Samråd	Barn som är i stånd att bilda egna åsikter ska tillförsäkras rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. För detta ändamål ska barnet, i alla administrativa förfaranden som rör barnet, särskilt beredas möjlighet att höras.	Art. 12	Lag om barnkonventionen
Konsultation	Kommuner ska konsultera med samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. När det finns en skyldighet att konsultera i ett ärende ska den konsultationsskyldige i ett tidigt skede informera den samiska företrädaren om ärendet och fråga om den begär konsultation.	2 8	Konsultationslag i frågor som rör det samiska folket
Kartläggning	Kommunen ska tillsammans med de nationella minoriteterna kartlägga de behov som finns i kommunen av åtgärder till stöd för användningen av finska.	8 st. 2	Förordning (2009:1299) om minoritetsspråk
Laglighetsprövning	Ett överklagat beslut ska upphävas, om 1. det inte har kommit till på lagligt sätt.	13:8	Kommunallagen
Kontakter	Enskilda har rätt att använda finska vid sina muntliga och skriftliga kontakter med Östhammars kommun. Detta gäller i ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part. Myndigheten är skyldig att ge muntligt svar på finska, och ska i övrigt sträva efter att bemöta enskilda på finska.	8	Minoritetslagen
Översättning	Enskilda som saknar juridiskt biträde har rätt att på begäran få en skriftlig översättning av beslut och beslutsmotivering på finska.	8 st. 2	Minoritetslagen

Kontakter	Enskilda har rätt att använda meänkieli och samiska vid sina muntliga och skriftliga kontakter med Östhammars kommun om ärendet kan handläggas av personal som behärskar språken.	9	Minoritetslagen
Personal	Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.	11	Minoritetslagen
Personal	Kommunen ska arbeta för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska där detta behövs i omvårdnaden om äldre personer.	8:5	Socialtjänstlagen
Socialtjänst	Ett barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö, eller som för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö, ska [...] vederbörlig hänsyn tas till önskvärdheten av kontinuitet i ett barns uppfostran och till barnets etniska, religiösa, kulturella och språkliga bakgrund då lösningar övervägs.	Art. 20	Lag om barnkonventionen
Förskola	Östhammars kommun ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska.	8:12 b	Skollagen
Förskola	Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.	Kap. 2	Lpfö18
Förskola Grundskola	Barnets utbildning ska syfta till att utveckla respekt för barnets egna kulturella identitet, språk och värden.	Art. 29	Lag om barnkonventionen
Förskola	Barn som tillhör de nationella minoriteterna ska stödjas i sin språk-utveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. [...] I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa.	Kap. 1 8:10	Lpfö18 Skollagen
Modersmål	En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk <i>[i grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan].</i>	10:7, 11:10, 15:19, 18:19	Skollagen
Modersmål	En romsk elev som kommer från utlandet får ges undervisning i två språk, om det finns särskilda skäl.	5:9	Skolförordningen
Språkval	En elev får som språkval i stället för [språken franska, spanska och tyska] välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i. <i>Begränsningen om att huvudmannen inte är skyldig att anordna undervisning i språkval gäller dock inte nationellt minoritetsspråk.</i>	9:6 9:7	Skolförordningen
Modersmål	Undervisningen i ämnet modersmål – [finska, jiddisch, meänkieli, romani chib / samiska] - som nationellt minoritetsspråk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om språket samt kunskaper om minoritetens kultur/samisk kultur. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin flerspråkighet, sin förståelse av omvärlden och sin identitet.		Kursplaner för nationella minoritetsspråk Kursplan för samiska
Integrerad samisk undervisning	En huvudman för grundskola får i sin grundskola anordna integrerad samisk undervisning. Utbildningen för de samiska eleverna ska integreras med motsvarande utbildning för andra elever i grundskolan. Med samisk undervisning avses undervisning med samiska inslag.	10:7	Skollagen
Kunskap	Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för barnens förståelse för de nationella minoriteternas språk och kulturer. [...] Förskolan ska också se till att olika kulturer synliggörs i utbildningen.	1	Lpfö18

Kunskap	Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia. [...] Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter.	2.2 / 2.1	Lgr22 / Gy25 <i>Kursplan samhällskunskap (åk 4–6), svenska (åk 4–9), gy svenska 2, gy historia 1a1-3.</i>
Äldreomsorg	Östhammars kommun ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av omvårdnad inom äldreomsorgen av personal som behärskar finska.	8:6	Socialtjänstlagen
Äldreomsorg	Östhammars kommun ska vad gäller övriga minoritetsspråk erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av omvårdnad inom äldreomsorgen av personal som behärskar jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.	8:7	Socialtjänstlagen
Kultur	Samiska folkets och etniska, språkliga och religiösa minoriteters möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska främjas.	1:2	Regeringsformen
Kultur	Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige.	4	Minoritetslagen
Kultur	Kommunen ska inom ramen för äldreomsorg som erbjuds för nationella minoriteter beakta äldre personers behov av att upprätthålla sin kulturella identitet. Socialnämnden ska arbeta för att äldre personer får möjlighet att [...] ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.	8:8 8:2	Socialtjänstlagen
Kultur	Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller ett urfolk ska inte förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk.	Art. 30	Lag om barnkonventionen
Kultur	Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.	4	Minoritetslagen
Kultur	Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken. Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.	5 8	Bibliotekslagen
Kulturmiljö	Vid kommunal verksamhet ska god ortnamnsred iakttas. Det innebär att namn på svenska, samiska, finska och meänkieli så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.	1:4	Kulturmiljölagen
Romsk inkludering	Den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. Strategin omfattar följande delområden: utbildning, arbete, bostad, hälsa och social omsorg samt trygghet, kultur och språk samt civil organisering.	prop. 2008: 09:158	Riksdagens strategi för romsk inkludering 2012–2032